

OCENJUJEMO

Gledališče

Jonathan Larson: Rent

Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

Z muzikalom *Rent* se v **Mestno gledališče ljubljansko** vrača češki režiser Stanislav Moša (z asistenco Gregorja Grudna), sicer večje v žanrskih zahtevah, a tudi obrtno previdno in distancirano pri gnetenju materiala broadwayske uspešnice devetdesetih let 20. stoletja.

Težavnost uprizoritvenega izziva tako imenovanega rock'n'roll muzikala ali rock opere z obširnimi dogajalnimi kontekstom, vzporednostjo in prepletenostjo osebnih zgodb ter prevladujoče odpeto vsebino ni zanemarljiva, prav tako ni spregledljivo, da je končna podoba podvržena nekaj uprizoritvenim kompromisom in nediferenciranosti.

Oder zaznamuje predvsem vsakovrstna nagnetenost; scenografska instalacija newyorškega umetniškega undergrounda s surovo industrijsko podobo opečnatih zidov in žičnih sten je za gledališki oder enostavno prevelika, zožen, delno kaotičen in vsebinsko nerazslojen je tudi prostor številne boemske družine in okoliških prebivalcev. Najbolj se

to kaže v prvi polovici predstave, ko se sunkoma vrže v zgodbo in skuša čim jasneje razpostaviti njen celotni okvir – tako osrednje osebe in odnose (s poudarkom na situacijah treh ljubezenskih razmerij) kot družbeni kontekst, v katerem živijo, in pozicijo, ki jo izbirajo in zasedajo v njem.

A umetniške marginalce zares spoznamo šele po odmoru, ko jih najprej ugledamo *en face*, prvič v ustavljenem hitenju, razpostavljene na rampi, razkrite pogledu in z jasno sugestivno pesmijo. Zatem njihove osebne zgodbe, doživljanja, občutenja in intimne vpletenosti predstava fokusira v več solih in duetih. V teh odločnejih izostrenih posameznostih in detajlih zlahka prepoznamo človeškost protagonistov, manj izrazita pa je specifičnost njihovih življenjskih pozicij, ki v muzikal ne vpeljujejo le relevantnih družbenih tem, kot so odvisnost, aids, različne seksualne usmeritve in brezdomstvo, temveč te pojave transgresivno zlepijo v prakso »uporniške« zvestobe samemu sebi in idealom radostnega, ustvarjalnega ter povezanega življenja v sedanjosti.

Razlogov za to je več, od obsežnosti dogajanja in miljeja predloge, ritma, ki bolj kot dramaturški lok upošteva izpostavitve pevskih točk, do zahtevne pevsko-plesne

izvedbe. Večina vsebine je odpeta, razumevanje besedila pa je ob hkratni igralčevi koreografiji dosti slabše. Zdi se, da je ta omejitvev narekovala kar nekaj gibalnih in mizanscenskih prilagoditev, kar ni brez posledic za plastenje osrednjih karakterjev in dinamično odnosov med njimi. Pri njihovi umestitvi gledalcu ne pomaga niti kostumografija, lebdeča v času zadnjih dvajsetih let.

Prezenca in izraznost posameznikov tako najdeta svojo pot predvsem skozi glasbo in za zdaj še ne docela udomačeno – še zadržano in tehnično osredotočeno – igro. S tem množica nians in razsežnosti, pa tudi jasnejša utemeljenost za izbiro kompleksne predloge polzi iz rok, kljub temu pa se z nekaterimi močnejšimi prizori – izstopajo postavitev pevsko brezhibnih skupinskih pesmi statičnih teles, med posameznimi nastopi Gregor Gruden, Ana Dolinar Horvat in Lena Hribar, pa na primer duhovite miniature brezdomcev o cvetočih zvončkah in senčna postavitev smrti –, odlično izvedeno glasbo pod vodstvom Mihe Petrica in spevnim prevodom Milana Dekleve konglomerat človeških usod sestavi v zaokroženo celoto, ki lovi ravnotežje med ranljivostjo in dopadljivostjo.

NIKA ARHAR

